

Stanovisko k územní dostupnosti pobytových sociálních služeb zřizovaných hlavním městem Prahou

---

A. Východiska a záměr	3
B. Shrnutí závěrů.....	4
C. Právní úprava.....	5
C.1 Závazky plynoucí z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením	5
C.1.1 Právo na nezávislý způsob života.....	5
C.1.2 Právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace	6
C.1.3 Právo na přístupnost.....	7
C.1.4 Právo na respektování soukromí, obydlí a rodiny	7
C.1.5 Právo na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu	8
C.1.6 Právo na zapojení lidí s postižením.....	8
C.2 Závazky plynoucí z dalších mezinárodních smluv	8
C.2.1 Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech.....	8
C.2.2 Stanovisko zvláštního zpravodaje OSN pro právo na přiměřené bydlení.....	9
C.2.3 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	10
C.2.4 Listina základních práv Evropské unie	10
C.3 Vnitrostátní právní úprava	10
C.3.1 Poskytování sociálních služeb	10
C.3.2 Rovné zacházení při poskytování sociálních služeb.....	12
D. Skutková zjištění	13
D.1 Přehled zařízení mimo území Prahy zařazených do krajské sítě sociálních služeb hlavního města, jejich charakter a vzdálenost od Prahy.....	13
D.1.1 Centrum komunitních služeb Pro život.....	15
D.1.2 Domov se zvláštním režimem Krásná Lípa.....	15
D.1.3 Domov Tereziín	16
D.1.4 Domov pro osoby se zdravotním postižením Kytlice.....	17
D.1.5 Domov Rudné u Nejdku	17
D.1.6 Domov Maxov	17

D.1.7	Integrované centrum pro osoby se zdravotním postižením Horní Poustevna.....	18
D.1.8	Domov pro osoby se zdravotním postižením Leontýn	18
D.1.9	Domov pro osoby se zdravotním postižením Lochovice	18
D.1.10	Integrované centrum sociálních služeb Odlochovice	19
D.1.11	Domov Zvíkovecká kytička	19
D.1.12	Domov se zvláštním režimem Heřmanův Městec	19
D.2	Poskytování pobytových sociálních služeb mimo vlastní území krajů	20
D.3	Střednědobé plány rozvoje sociálních služeb hlavního města Prahy.....	20
D.3.1	Střednědobý plán rozvoje pro roky 2025–2027	20
D.3.2	Předchozí střednědobé plány rozvoje	22
D.4	Postoj hlavního města Prahy	24
D.4.1	Usnesení Rady hlavního města Prahy k nedostupnosti sociálních služeb pro lidi s postižením	24
D.4.2	Vyjádření náměstkyně primátora hlavního města Prahy	24
E.	Hodnocení	25
E.1	Praha porušuje zákon tím, že nezajistila sociální služby na vlastním území	25
E.1.1	Současný stav již nelze odůvodňovat historickým kontextem	26
E.1.2	Snaha zachovat služby mimo Prahu odporuje zákonu i Úmluvě	27
E.1.3	Mnoho pobytových služeb je příliš daleko od Prahy	27
E.2	Územní dostupnost sociálních služeb z pohledu mezinárodních závazků	28
E.2.1	Poskytované služby mají institucionální charakter.....	28
E.2.2	Praha se dost nesnaží o deinstitucionalizaci poskytovaných služeb	29
E.2.3	Lidé s postižením se nepodílejí na transformaci mimopražských zařízení	31
E.2.4	Své závazky porušuje i stát	32
E.3	Územní dostupnost služeb pohledem antidiskriminačního zákona.....	32
F.	Opatření k ochraně klientů pobytových sociálních služeb	33
F.1	Opatření určená hlavnímu městu Praze	34
F.2	Opatření určená krajům, na jejichž území se nachází pobytová sociální služba pro lidi s postižením zřízená hlavním městem Prahou.....	34
F.3	Opatření určená Ministerstvu práce a sociálních věcí.....	34
G.	Informace o dalším postupu	35

A. Východiska a záměr

Podle zákona chráním lidi před jednáním úřadů prověřováním konkrétních podnětů,¹ chráním lidi před špatným zacházením systematickými návštěvami určitých míst,² poskytuji metodickou pomoc obětem diskriminace,³ sleduji, chráním a prosazuji práva lidí se zdravotním postižením⁴ a také lidská práva obecně.⁵

Poradní orgán pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením⁶ mě v červnu 2024 upozornil na **nedostupnost pobytových sociálních služeb na území hlavního města Prahy**. Vyjádřil znepokojení, že **Praha⁷ neprovádí** takzvanou **deinstitucionalizaci sociálních služeb** (přechod od ústavních zařízení k zařízením komunitního typu). Zejména zdůraznil, že Praha namísto rozvoje komunitních služeb nadále investuje do služeb ústavního charakteru mimo své území.⁸

Poradní orgán mě také informoval, že o to, **aby Praha přestala podporovat služby ústavního charakteru mimo vlastní území**, dlouhodobě usilují rodiče dětí a dospělých s mentálním a kombinovaným postižením a neziskové organizace. Poradní orgán vyjádřil podporu dosavadním i plánovaným aktivitám pečujících rodičů (petice, interpelace, jednání se zastupitelstvem).⁹ Později mě jedna z neziskových organizací přímo požádala o řešení dostupnosti sociálních služeb v Praze.

-
- 1 Podle § 1a odst. 1 písm. b) zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.
  - 2 Podle § 1a odst. 1 písm. c) a § 1b odst. 2 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.
  - 3 Podle §1a odst. 1 písm. e) a § 21d zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.
  - 4 Podle § 1a odst. 1 písm. g) a § 21f zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.
  - 5 Veřejný ochránce práv a ochránce práv dětí je národní lidskoprávní institucí (NHRI) od 1. července 2025 [podle § 1a odst. 1 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí].
  - 6 Zřízený podle § 21g zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.
  - 7 Prahou v textu vždy rozumíme kraj hlavní město Praha.
  - 8 Poradní orgán veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením. Usnesení k dostupnosti sociálních služeb komunitního charakteru na území hlavního města Prahy, ze dne 20. června 2025 [online]. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/dokument/usneseni-k-dostupnosti-socialnich-sluzeb-komunitniho-charakteru-na-uzemi-hlavniho-mesta-prahy/> [cit. 2025-10-23].
  - 9 Například podnět Jednoty pro deinstitucionalizaci vedoucímu odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence hl. města Prahy ze dne 18. dubna 2019 [online]. Dostupný z: <https://share.google/mbDFGomCAVfarxBS9> [cit. 2025-10-23], nebo podnět Aliance pro individualizovanou podporu ze dne 20. února 2024 [online]. Dostupný z: <https://aipp.cz/aliance-vyzvala-prazske-zastupitele-aby-na-svem-jednani-zavazali-radu-rozvijet-sit-komunitnich-sluzeb-a-prestat-vyvazet-lidi-s-postizenim-mimo-metropoli/> [cit. 2025-10-23].

Na základě těchto upozornění i vlastních poznatků¹⁰ jsem se rozhodl **prověřit územní dostupnost bytových sociálních služeb zřizovaných hlavním městem Prahou.**

V tomto stanovisku¹¹ nejprve shrnu své závěry. Poté představím právní rámec, z něhož jsem vycházel, a skutková zjištění, která jsem shromáždil. Následně připojím své hodnocení. V závěru stanoviska navrhu opatření ke zlepšení územní dostupnosti bytových sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením. Opatření adresuji Praze, ale také Ministerstvu práce a sociálních věcí (MPSV) a krajům, na jejichž území Praha pobytové sociální služby poskytuje.

B. Shrnutí závěrů

Hlavní město Praha jako jediný kraj v České republice zřizuje a provozuje značnou část¹² bytových sociálních služeb pro lidi s postižením mimo své administrativní území. Někteří obyvatelé Prahy s postižením tak zůstávají fakticky odkázáni na služby, které jsou někdy až stovky kilometrů od hlavního města. Většina těchto služeb má navíc stále institucionální podobu.

Praha sice činí kroky, aby zajistila dostupné komunitní služby na svém území, nejsou však dostatečně rychlé ani efektivní. Do připravovaných změn navíc nedostatečně zapojuje lidi s postižením, kterých se situace týká.

Tím Praha **porušuje povinnost zajišťovat dostupnost sociálních služeb, kterou krajům ukládá zákon o sociálních službách.**

Stávající situace **odporuje také mezinárodním závazkům České republiky.** Praxe Prahy porušuje zejména **právo na nezávislý způsob života** a související právo na přístupnost, právo na respektování soukromí, obydlí a rodiny a **právo na zapojení lidí s postižením** podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením i dalších lidskoprávních smluv. Podle Úmluvy i Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech tím Praha způsobuje také **územní segregaci a diskriminaci.**

I přesto, že stát pověřil zajištěním dostupnosti sociálních služeb kraje, odpovědnosti za plnění Úmluvy a dalších mezinárodních závazků se nemůže zprostit. **Za popsanou situaci proto odpovídá také stát.**

---

10 Získaných například ze systematických návštěv bytových sociálních služeb zřizovaných hlavním městem Prahou nebo z výzkumu veřejného ochránce práv k deinstitucionalizaci a transformaci sociálních služeb – přístup krajů a Ministerstva práce a sociálních věcí ve strategických dokumentech.

11 Stanovisko vydávám podle § 21f odst. 1 ve spojení s § 21a odst. 1 písm. c) zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.

12 Mimo území Prahy se nacházejí asi dvě třetiny míst (66 %) v domovech pro osoby se zdravotním postižením, necelá polovina míst v domovech se zvláštním režimem a 90 % míst ve chráněném bydlení. Více v části [D.1.](#)

V tomto stanovisku se nezabývám konkrétním případem diskriminace člověka s postižením, který by neúspěšně usiloval o pobytovou sociální službu na území Prahy. Shrnuji v něm však, jak bych posuzoval konkrétní podezření na diskriminaci při poskytování sociálních služeb.

C. Právní úprava

C.1 Závazky plynoucí z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením¹³

Česká republika ratifikovala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením (Úmluva) v roce 2009. Je součástí českého právního řádu, což znamená, že se české právní předpisy musí vykládat tak, aby byly v souladu s Úmluvou. Pokud to není možné, uplatní se některá její ustanovení přímo.¹⁴

Úmluva nezakotvuje žádná nová práva, ale zasazuje existující lidská práva do kontextu situace lidí se zdravotním postižením. Stojí na několika klíčových zásadách, zejména na **zákazu diskriminace**, na **přístupnosti** a na plném a účinném **zapojení a začlenění lidí se zdravotním postižením do společnosti**.¹⁵ Česká republika se zavázala mimo jiné k tomu, že přijme veškerá odpovídající opatření pro provádění práv uznaných v Úmluvě a zdrží se jakéhokoliv jednání nebo postupu, který je v rozporu s Úmluvou. Zároveň musí zajišťovat, aby veřejné orgány a instituce jednaly v souladu s Úmluvou.¹⁶

Pojem **zdravotní postižení** přitom zahrnuje dlouhodobé fyzické, duševní nebo smyslové postižení, které v souvislosti s různými překážkami může bránit plnému a účinnému zapojení člověka do společnosti.¹⁷

C.1.1 Právo na nezávislý způsob života

Podle článku 19 Úmluvy mají lidé se zdravotním postižením **právo na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti**.¹⁸ Smluvní strany Úmluvy by měly usnadnit plné užívání tohoto práva mimo jiné tím, že zajistí, aby si lidé s postižením mohli **zvolit místo pobytu**, kde a s kým budou žít, a nebyli nuceni žít ve specifickém prostředí.¹⁹

Aby si lidé s postižením mohli zvolit místo pobytu, musí jim být dostupné **služby poskytované v domácím prostředí, rezidenční služby²⁰ a další** podpůrné komunitní

---

13 Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, vyhlášená pod č. 10/2010 Sb.

14 Podle článku 10 Ústavy.

15 Podle čl. 3 písm. b), c) a f) Úmluvy.

16 Podle čl. 4 písm. a) a d) Úmluvy.

17 Podle článku 1 Úmluvy.

18 Podle článku 19 Úmluvy.

19 Podle čl. 19 písm. a) Úmluvy.

20 Někdy také může být použit termín „služby podpory v bydlení“ nebo obdobný další termín.

služby **včetně osobní asistence**. Proto Úmluva smluvním stranám ukládá také povinnost zajišťovat tyto služby.²¹

Podle Obecného komentáře č. 5 k článku 19 Úmluvy musí být všechny individualizované nebo podpůrné služby, bez ohledu na jejich označení nebo typ, navrženy tak, aby podporovaly život v komunitě a aktivně předcházely izolaci a segregaci od ostatních členů komunity.²² To zahrnuje kromě dalšího²³ také dostupnost služeb v rámci bezpečného fyzického i geografického dosahu,²⁴ a to v městských i venkovských oblastech.²⁵ Komentář pak výslovně zdůrazňuje, že **jakákoliv institucionální forma podpůrných služeb (bez ohledu na velikost), která segreguje a omezuje osobní autonomii lidí s postižením, je zakázána.**²⁶

C.1.2 Právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace

Článek 5 Úmluvy zakotvuje právo na rovnost před zákonem a zákaz diskriminace.²⁷ Kromě toho, že smluvní strany musí **zakázat diskriminaci** z důvodu zdravotního postižení, musí lidem s postižením **zaručit také účinnou právní ochranu.**²⁸

Diskriminace na základě zdravotního postižení podle Úmluvy znamená jakékoli jednání, které člověka se zdravotním postižením znevýhodňuje oproti ostatním. Jde o situace, kdy je mu kvůli postižení odepřeno nebo omezeno uplatňování jeho práv a svobod v běžném životě, například v práci, ve vzdělávání, ve veřejném životě nebo při využívání služeb. Diskriminací je i to, když se neprovedou přiměřená opatření, která by člověku s postižením umožnila rovné zapojení.²⁹

---

21 Podle čl. 19 písm. b) Úmluvy.

22 Výbor pro práva lidí se zdravotním postižením. Obecný komentář č. 5: článek 19 Právo žít nezávisle a být zapojen do komunity, bod 30 [online]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no5-article-19-right-live> [cit. 2025-10-23].

23 Cenové přístupnosti, možnosti individuálního přizpůsobení atd.

24 Služby musí být dostupné tak, aby fyzická vzdálenost či geografické podmínky (město/venkov) neznemožňovaly jejich využití. Dostupnost zahrnuje i to, že cesta k těmto službám nesmí být nebezpečná či výrazně komplikovaná.

25 Obecný komentář č. 5, uvedený v poznámce 22, bod 34.

26 Obecný komentář č. 5, uvedený v poznámce 22, bod 30.

27 Podle článku 5 Úmluvy.

28 Podle čl. 5 odst. 2.

29 Podle článku 2 Úmluvy.

Obecný komentář č. 6 k článku 5 Úmluvy popisuje čtyři hlavní formy diskriminace, a to přímou, nepřímou, odepření přiměřené úpravy³⁰ a obtěžování.³¹ **Za diskriminaci označuje také institucionalizaci, jelikož ukazuje selhání při zajištění podpory a služeb, které lidé s postižením potřebují, aby mohli žít v běžné společnosti a nebyli nuceni žít ve specifickém prostředí (a zajistit si tak například zdravotní služby).**³²

C.1.3 Právo na přístupnost

Podle čl. 9 odst. 1 Úmluvy mají lidé se zdravotním postižením právo na přístupnost.³³ Smluvní strany by měly přijmout příslušná opatření k zajištění přístupu lidí se zdravotním postižením mimo jiné k **hmotným životním podmínkám či zařízením a službám dostupným nebo poskytovaným veřejnosti**, a to v městských i venkovských oblastech.³⁴

Zajištění přístupnosti je nezbytné k zajištění rovnosti lidí s postižením. Zamezuje také prohloubení závislosti lidí s postižením na péči jiných lidí a státu, předchází vyloučení lidí s postižením ze společnosti (včetně územní segregace) a je také jedním ze základních předpokladů pro naplnění práva na nezávislý způsob života.³⁵

C.1.4 Právo na respektování soukromí, obydlí a rodiny

Úmluva zakotvuje právo na to, aby žádnému člověku se zdravotním postižením, bez ohledu na místo pobytu nebo prostředí, ve kterém žije, nebylo svévolně nebo nezákonně zasahováno do soukromého života, do rodiny, domova.³⁶ Smluvní státy Úmluvy se proto zavázaly, že přijmou účinná a odpovídající opatření, aby odstranily diskriminaci lidí se zdravotním postižením ve všech záležitostech týkajících se **manželství, rodiny, rodičovství a osobních vztahů.**³⁷

---

30 Státy se mimo jiné zavazují také přijmout veškerá příslušná opatření pro zajištění poskytování přiměřených úprav. Těmi se podle článku 2 Úmluvy myslí „nezbytné a odpovídající změny a úpravy, které nepředstavují nepřiměřené nebo nadměrné zatížení, a které jsou prováděny, pokud to konkrétní případ vyžaduje, s cílem zaručit osobám se zdravotním postižením uplatnění nebo užívání všech lidských práv a základních svobod na rovnoprávném základě s ostatním“.

31 Výbor pro práva lidí se zdravotním postižením. Obecný komentář č. 6: článek 5 Rovnost a zákaz diskriminace, body 18–19 [online]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no6-equality-and-non-discrimination> [cit. 2025-10-23].

32 Obecný komentář č. 6, uvedený v poznámce 31, bod 58.

33 Podle článku 9 Úmluvy.

34 Podle čl. 9 odst. 1 Úmluvy.

35 Výbor pro práva lidí se zdravotním postižením. Obecný komentář č. 2: článek 8 Přístupnost, body 13 a 16 [online]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no-2-article-9-accessibility-0> [cit. 2025-10-23].

36 Podle článku 22 Úmluvy.

37 Podle článku 23 Úmluvy.

C.1.5 Právo na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu

Podle článku 28 Úmluvy mají lidé se zdravotním postižením právo na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu. To zahrnuje také dostatečné **bydlení** a neustálé **zlepšování životních podmínek**. Smluvní státy se v něm také zavazují zabezpečit toto právo bez diskriminace.

V souvislosti s článkem 28 Úmluvy pak Výbor OSN pro práva lidí se zdravotním postižením³⁸ vyslovil názor, že služby na podporu lidí se zdravotním postižením musí být dostupné, přístupné, cenově přijatelné, a být schopné se přizpůsobit všem lidem se zdravotním postižením.³⁹ Musí také zohledňovat různé životní podmínky, jako jsou příjem jednotlivce nebo rodiny a individuální okolnosti. Zdůraznil, že se **povinnost státu poskytovat adekvátní podpůrné služby lidem s postižením vztahuje také na rodinné příslušníky a jiné neformální pečující**.

C.1.6 Právo na zapojení lidí s postižením

Zapojení lidí s postižením do společnosti je nezbytným předpokladem pro naplnění práva na nezávislý způsob života a práva na rovnost. Kromě toho však Úmluva v čl. 4 odst. 3 zakotvuje přímý závazek zapojit lidi s postižením do řešení otázek, které se jich týkají. Smluvním stranám zakotvuje povinnost **zapojovali lidi s postižením do příprav a zavádění legislativy, politik a opatření a při rozhodování o dalších otázkách ovlivňujících přímo či nepřímo jejich životy, konzultovat s nimi a aktivně s nimi spolupracovat**.⁴⁰

C.2 Závazky plynoucí z dalších mezinárodních smluv

Zmíněné závazky z Úmluvy vyplývají také z dalších mezinárodních smluv. Uvádím ty, které v kontextu územní dostupnosti sociálních služeb považují za nejdůležitější.

C.2.1 Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech

Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (Pakt) v čl. 2 odst. 2 **zakazuje diskriminaci, mimo jiné z důvodu zdravotního postižení**.⁴¹ Obecný komentář

---

38 Rozhodnutí Výboru OSN pro práva lidí se zdravotním postižením ze dne 3. října 2022, *Bellini proti Itálii*, oznámení č. 51/2018 [online]. Dostupné z: [CRPD/C/27/DR/51/2018](https://www.unhcr.org/refugees/51/2018) [cit. 2025-10-23].

38 Podle článku 22 Úmluvy.

39 Rozhodnutí *Bellini proti Itálii*, uvedené v poznámce 38, bod 7.

39 Podle článku 22 Úmluvy.

40 Podle čl. 4 odst. 3 Úmluvy.

41 Podle čl. 2 odst. 2 Úmluvy.

č. 5, který se věnuje právu lidí s postižením,⁴² pak rozvádí, že diskriminaci na základě zdravotního postižení lze definovat jako „jakékoli rozlišování, vyloučení, omezení nebo upřednostňování, případně odmítnutí přiměřených úprav na základě zdravotního postižení, které má za následek zrušení nebo omezení uznání, požívání nebo výkonu hospodářských, sociálních nebo kulturních práv“.⁴³ Dále uvádí, že dopady diskriminace na základě zdravotního postižení jsou obzvláště závažné v oblasti vzdělávání, zaměstnání, bydlení, dopravy, v kulturním životě a přístupu k veřejným místům a službám.

Podle Paktu má každý také právo na přiměřenou životní úroveň, což zahrnuje i právo na dostupné bydlení.⁴⁴ Obecný komentář č. 5 k tomu dodává, že pro zajištění dostupnosti bydlení je nezbytné také zajistit podpůrné služby, které pomáhají zvýšit úroveň nezávislosti v každodenním životě a uplatňování práv.⁴⁵

Obecný komentář č. 5 spojuje s právem na tělesné a duševní zdraví zakotveným v čl. 12 Paktu⁴⁶ také **zajištění přístupu k sociálním službám, které umožní plné zapojení do společnosti a naplňování práv lidí s postižením.**

C.2.2 Stanovisko zvláštního zpravodaje OSN pro právo na přiměřené bydlení

Zvláštní zpravodaj OSN pro právo na přiměřené bydlení označuje **územní segregaci za závažnou překážku naplnění práva na dostupné bydlení a zákazu diskriminace.** Uvádí, že územní segregace je důsledkem různých forem diskriminace a porušení dalších lidských práv.⁴⁷ Je také většinou spojena s nedostatkem infrastruktury a dostupnosti základních služeb, omezeným přístupem ke školám a pracovním příležitostem, nejistotou, nebo dokonce i nebezpečnými podmínkami (ohrožením zdraví a života).⁴⁸

Specifickou formou územní segregace u lidí se zdravotním postižením, která vede k porušování práva na dostupné bydlení, je pak podle něj umístování lidí ze zranitelných skupin do institucí (příkladem uvádí domovy pro lidi s postižením, domovy pro seniory nebo zařízení pro děti). Uvádí, že je tato praxe důsledkem

---

42 Výbor pro hospodářská, sociální a kulturní práva. Obecný komentář č. 5: Lidé s postižením [online]. Dostupné z: tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCESCR%2FGEC%2F4760&Lang=en [cit. 2025-10-23].

43 Obecný komentář č. 5, uvedený v poznámce 42, bod 15.

44 Podle článku 11 Paktu.

45 Obecný komentář č. 5, uvedený v poznámce 42, bod 33.

46 Podle článku 12 Paktu.

47 Zvláštní zpravodaj pro přístupné bydlení. Prostorová segregace a právo na přiměřené bydlení, bod 1 [online]. Dostupné z: <https://digitallibrary.un.org/record/4018288?v=pdf> [cit. 2026-03-06].

48 Prostorová segregace a právo na přiměřené bydlení, uvedené v poznámce 47, bod 13.

vylučování, rozlišování a oddělování lidí s postižením ze společnosti a systematického zamezování uplatňování jejich práv.⁴⁹

Systém politik, opatření a postupů, který umožňuje udržovat podmínky, za kterých jsou lidé s postižením znevýhodňováni, označuje za **strukturální diskriminaci**.⁵⁰

C.2.3 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Podle článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod má mimo jiné každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života. Toto právo zahrnuje i právo lidí s postižením být plně zapojeni do společnosti a být součástí komunity.⁵¹

C.2.4 Listina základních práv Evropské unie

Listina základních práv Evropské unie formuluje zákaz diskriminace z důvodu zdravotního postižení v článku 21. Také v článku 26 zakotvuje právo lidí s postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti.⁵²

C.3 Vnitrostátní právní úprava

Vnitrostátní právní úprava dostupnosti sociálních služeb navazuje na mezinárodní závazky, které Česká republika přijala. Jsou promítnuty jak do Ústavy a Listiny základních práv a svobod, které formují základní charakteristiky státu a jeho fungování,⁵³ tak do konkrétní podoby jednotlivých právních předpisů.

C.3.1 Poskytování sociálních služeb

Poskytování sociálních služeb spočívá v zajišťování pomoci a podpory lidem za účelem jejich sociálního začlenění nebo prevence jejich sociálního vyloučení.⁵⁴ Zákon o sociálních službách stanoví, že sociální služby se vždy musí poskytovat tak, aby se

---

49 Prostorová segregace a právo na přiměřené bydlení, uvedené v poznámce 47, bod 13.

50 Strukturální diskriminace je forma diskriminace, která vzniká v důsledku existence systémů, pravidel, politik nebo běžných postupů společnosti, organizací či institucí. Jde o situaci, kdy určitá skupina lidí (například lidé se zdravotním postižením) čelí znevýhodnění nebo nerovným příležitostem právě kvůli způsobu, jakým je společnost nastavena.

51 Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 31. května 2022, *Arnar Helgi Lárusson proti Islandu*, č. 23077/19, bod 46 [online]. Dostupné z: <https://mezisoudy.cz/databaze-judikatury/vysledky?sit=decisions&sdbi=1,2,3,4&dqi=23077/19&orderBy=date-desc> [cit. 2026-03-06].

52 Podle článku 21 a 26 Listiny základních práv Evropské unie.

53 Zakotvují například rovnost a rovnoprávnost (Preambule Ústavy, článek 1 Listiny základních práv a svobod), zákaz diskriminace (čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), právo na sociální zabezpečení (čl. 26 odst. 1 Listiny) a další.

54 Podle § 3 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

důsledně zajistilo **dodržování lidských práv a základních svobod**.⁵⁵ Výslovně pak uvádí, že každý má právo na poskytování sociálních služeb **v nejméně omezujícím prostředí**.⁵⁶ To také znamená, že přednost má sociální služba v podobě (pobytové, ambulantní, terénní),⁵⁷ která podporuje setrvání člověka v jeho přirozeném sociálním prostředí a zapojení do běžného života společnosti.⁵⁸ **Za službu komunitního charakteru** se přitom označuje služba, která se poskytuje „takovým způsobem, aby umožňovala osobě nezávislý způsob života odpovídající svou povahou běžnému životu osob jejího věku a zabraňovala její segregaci“.⁵⁹

Právo na takové dostupné služby sociální péče, které umožňují žít co nejvíce běžným životem a které jsou poskytovány v co nejméně omezujícím prostředí, potvrdil také Ústavní soud. Zdůraznil přitom odpovídající povinnost státu činit aktivní kroky k jeho zajištění.⁶⁰

Odpovědnost za dostupnost sociálních služeb na svém území nesou podle vnitrostátní právní úpravy především kraje jako vyšší územně samosprávně celky.⁶¹ **Tato odpovědnost připadá také hlavnímu městu Praze**.⁶² Proto kraje musejí aktivně jednat tak, aby na svém území měly vhodnou síť dostupných sociálních služeb odpovídajících potřebám lidí včetně lidí se zdravotním postižením.⁶³ Tato povinnost má dlouhodobý charakter a zahrnuje také nutnost pružně reagovat na proměňující se potřeby obyvatel.⁶⁴

Kraj musí zajišťovat dostupnost sociálních služeb na svém území v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb,⁶⁵ který musí zpracovat.⁶⁶ Jedná se o dokument, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb lidí na území kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů.⁶⁷ Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb kraj zpracovává ve spolupráci s obcemi na území kraje,

---

55 Podle § 2 odst. 2 zákona o sociálních službách.

56 Podle § 38 zákona o sociálních službách.

57 Podle § 33 zákona o sociálních službách.

58 Podle § 2 odst. 2, § 38 zákona o sociálních službách.

59 Podle § 33a zákona o sociálních službách.

60 Nález Ústavního soudu ze dne 23. ledna 2018, sp. zn. I. ÚS 2637/17, body 42–48.

61 Podle § 95 písm. g) zákona o sociálních službách.

62 Podle § 16 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve spojení s článkem 1 ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.

63 Podle § 3 písm. i) zákona o sociálních službách.

64 Nález Ústavního soudu ze dne 23. ledna 2018, sp. zn. I. ÚS 2637/17, body 50–54.

65 Podle § 95 písm. g) zákona o sociálních službách.

66 Podle § 95 písm. d) zákona o sociálních službách.

67 Podle § 3 písm. h) zákona o sociálních službách.

se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci lidí, kterým jsou poskytovány sociální služby.⁶⁸

C.3.2 Rovné zacházení při poskytování sociálních služeb

Antidiskriminační zákon zakazuje diskriminaci mimo jiné v oblasti přístupu ke službám, pokud jsou nabízeny veřejnosti, nebo při jejich poskytování.⁶⁹ Sociální služba je službou, která není nabízena široké veřejnosti, ale lidem, kteří jsou odkázáni na pomoc jiných lidí. I při nabízení služeb takto zúžené skupině lidí však musí být zachováno právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace.⁷⁰

Antidiskriminační zákon rozlišuje přímou a nepřímou diskriminaci.⁷¹ **Přímou diskriminací** se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jedním člověkem zachází méně příznivě, než se zachází nebo by se zacházelo s někým jiným ve srovnatelné situaci, a to mimo jiné z důvodu zdravotního postižení.⁷²

Nepřímá diskriminace je definována obecně jako jednání či opomenutí, kdy je někdo oproti ostatním znevýhodněn na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe objektivně odůvodňuje legitimní cíl a pokud jsou prostředky k jeho dosažení přiměřené a nezbytné.⁷³

Nepřímou diskriminací z důvodu zdravotního postižení je též odmítnutí nebo opomenutí přijmout přiměřená opatření, aby člověk se zdravotním postižením mohl využít služeb určených veřejnosti, ledaže by takové opatření představovalo nepřiměřené zatížení.⁷⁴ Při rozhodování o tom, zda konkrétní opatření představuje nepřiměřené zatížení, je třeba vzít v úvahu:

- míru užitku, kterou má člověk se zdravotním postižením z realizace opatření,
- finanční únosnost opatření pro osobu, která je má realizovat,
- dostupnost finanční a jiné pomoci k realizaci opatření a

---

68 Podle § 95 písm. d) zákona o sociálních službách.

69 Podle § 1 odst. 1 písm. j) zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

70 Zpráva veřejného ochránce práv ze dne 6. června 2018, sp. zn. 851/2018/VOP, eso.ochrance.cz.

71 Podle § 2 odst. 2 antidiskriminačního zákona.

72 Podle § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona.

73 Podle § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona.

74 Podle § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona.

- způsobilost náhradních opatření uspokojit potřeby člověka se zdravotním postižením.⁷⁵

D. Skutková zjištění

Abych mohl hodnotit územní dostupnost pobytových sociálních služeb zřizovaných hlavním městem Prahou, zjišťoval jsem:

- které pobytové služby Praha zřizuje mimo své území, v jaké vzdálenosti od Prahy, zda jde o služby komunitní nebo ústavní a zda jsou určeny lidem s bydlištěm v Praze,
- co Praha dělá pro to, aby pobytové sociální služby pro lidi s postižením přesunula na své území,
- zda tyto pobytové sociální služby mimo své území zřizují i ostatní kraje.

D.1 Přehled zařízení mimo území Prahy zařazených do krajské sítě sociálních služeb hlavního města, jejich charakter a vzdálenost od Prahy

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území hlavního města Prahy na období 2025–2027 (aktuální střednědobý plán rozvoje) uvádí, že krajskou síť sociálních služeb hlavního města⁷⁶ tvoří konkrétní organizace, které na území Prahy poskytují sociální služby podle zákona o sociálních službách. Vedle toho však uvádí, že „výjimku tvoří některé příspěvkové organizace zřizované hl. m. Prahou, které s ohledem na historický vývoj a umístění jednotlivých zařízení, poskytují služby i mimo území hl. m. Prahy“. Odkazuje zároveň na přehled poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných hlavním městem.⁷⁷

V následující části popíši pobytové sociální služby pro lidi s postižením, jež mimo Prahu poskytují **příspěvkové organizace zřizované hlavním městem**.

---

75 Podle § 3 odst. 3 antidiskriminačního zákona.

76 Podle § 3 písm. i) zákona o sociálních službách.

77 Hlavní město Praha. Přehled poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných HMP [online]. Dostupné z: <https://praha.eu/web/socialni/prehled-poskytovatelu-socialnich-sluzeb-zrizovanych-hmp> [cit. 2025-10-23]. Neuvedené jsou domovy pro seniory Hortenzie (Bořanovice-Pakoměřice) a Dobřichovice (Všenory) poskytující služby ve Středočeském kraji.

Začneme-li přehledem umístění zařízení, dojezdové vzdálenosti⁷⁸ a počtu míst v jednotlivých službách⁷⁹ (DOZP: domov pro osoby se zdravotním postižením; DZR: domov se zvláštním režimem; CHB: chráněné bydlení), jeví se situace takto:

	poskytovatel	obec	dojezd (hodiny)	počet míst		
				DOZP (dle budov)	DZR	CHB
1	Centrum komunitních služeb Pro život	Doubravčany	1	27		
		Kolín	1	8		13
		Český Brod	1			18
2	DZR Krásná Lípa	Krásná Lípa	2		135	
3	Domov Terezín	Terezín	1		189	11
4	DOZP Kytlice	Kytlice	2	23+9+8+8		
		Česká Kamenice	2			3
5	Domov Rudné u Nejdku	Rudné	2	13+23+7+12	10	
6	Domov Maxov	Jablonec nad Nisou	1,3			10
		Horní Maxov	1,5	31 (3 budovy)	8	
7	Integrované centrum pro OZP Horní Poustevna	Horní Poustevna	2	82 (byty s max. 8 klienty)		23
		Šluknov	2,5			
		Vilémov	2			
8	Domov pro OZP Leontýn	Roztoky	1	75	5	
9	Domov pro OZP Lochovice	Lochovice	1	50		
10	Integrované centrum sociálních služeb Odlochovice	Odlochovice, Roudný, Jankov	1,25	102 (několik budov)		31
11	Domov Zvíkovecká kytička	Zvíkovec	1,5	12+23+29 2018: jen ženy		
12	DZR Heřmanův Městec	Heřmanův Městec	1,5		52	

78 Vzdálenosti z plánovače tras na [mapy.com](https://www.mapy.com): měřeno z centra (od hlavního nádraží).

79 Podle registru poskytovatelů sociálních služeb (www.mpsv.cz/registr-poskytovatelů-sluzeb) a webů jednotlivých služeb, viz poznámka 77.

D.1.1 Centrum komunitních služeb Pro život

Centrum komunitních služeb Pro život provozuje mimo území hlavního města dvě zařízení poskytující službu DOZP a také řadu bytů, ve kterých poskytuje službu CHB. Obě zařízení i byty se nacházejí ve **Středočeském kraji**.

Domov sociálních služeb Doubravčany (DOZP) se nachází asi 52 km od Prahy v obci Doubravčany (cca 175 obyvatel,⁸⁰ hodina cesty autem z Prahy) a má kapacitu 27 lůžek. Jedná se o soubor budov uprostřed přibližně tříhektarového pozemku. Zařízení má vlastní kuchyň, jídelnu, prádelnu, dílny, tělocvičnu atd.

Domov sociálních služeb Kolín (DOZP) se nachází cca 68 km od Prahy ve městě Kolín (cca 33 000 obyvatel, také cca hodina cesty autem) a má kapacitu 8 lůžek. Jedná se o dvě bytové jednotky ve vile se zahradou v běžné zástavbě.⁸¹

Byty, ve kterých je poskytována služba CHB (pro 31 klientů celkem), se nachází na dvou místech v Kolíně a ve třech domech v Českém Brodu (cca 7 400 obyvatel). Klientům jsou k dispozici jedno nebo dvojlůžkové pokoje a obvyklé vybavení domácnosti. Dojezdová vzdálenost do Prahy je opět cca 70 km (hodina cesty).

Vymezení cílových skupin DOZP i CHB Centra komunitních služeb Pro život určuje, že jsou přednostně přijímáni zájemci, kteří mají trvalý pobyt na území hl. m. Prahy.

Podle aktuálního střednědobého plánu rozvoje byl u tohoto poskytovatele zahájen transformační proces.⁸²

D.1.2 Domov se zvláštním režimem Krásná Lípa

Domov se zvláštním režimem Krásná Lípa je umístěn v areálu několika budov ve městě Krásná Lípa (cca 3 300 obyvatel) v **Ústeckém kraji**, cca 127 km od Prahy (dvě hodiny jízdy autem). Kapacita zařízení je 135 lůžek, od 1. ledna 2026 128 lůžek. Podle vymezení cílové skupiny jsou přednostně přijímáni žadatelé s trvalým pobytem na území Prahy.⁸³

---

80 Počty obyvatel pocházejí z webových stránek Českého statistického úřadu. [online]. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/produkty/pocet-obyvatel-v-obcich-rlm0s92pwn> [cit. 2025-10-23].

81 Centrum komunitních služeb Pro život. *Domovy pro osoby se zdravotním postižením* [online]. Dostupné z: <https://www.ckspz.cz/sluzby/domov-pro-osoby-se-zdravotnim-postizenim> [cit. 2025-10-23].

82 Hlavní město Praha. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2025–2027*. Účinnost od 1. ledna 2026 [online]. Dostupné z: <https://praha.eu/documents/d/socialni/z-13603-priloha-c-1-k-duvodove-zprave-ted-> [cit. 2026-02-27]. S. 53.

83 Ministerstvo práce a sociálních věcí. Registr poskytovatelů sociálních služeb [online]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb#/registr-poskytovatelu-detail-sluzby/2152> [cit. 2025-10-23].

Zařízení deklaruje, že je součástí projektu hlavního města s názvem „Transformace systému péče o Pražany, kteří potřebují intenzivní podporu a byli umisťováni do zařízení mimo hlavní město Prahu“. V souvislosti s projektem má Krásná Lípa zpracovávat přípravu plánu rozvoje a modernizace stávajících sociálních služeb, konkrétně komunitní podobu budoucích služeb. Také má mapovat přání a potřeby klientů služeb, kteří projeví zájem vrátit se do Prahy, vytvářet individuální plány klientů a práci s klienty více zaměřovat na osamostatňování. Za tímto účelem již měl být vytvořen tým ze zaměstnanců a vybraných klientů služby a specialistů na změny z hlavního města Prahy.⁸⁴

D.1.3 Domov Terežín

Domov Terežín provozuje mimo území hlavního města dvě služby, a to DZR a CHB. Zařízení obou služeb se nachází **v Ústeckém kraji**.

DZR se nachází na dvou adresách v Terežíně (cca 2 800 obyvatel) cca 63 km od Prahy (přibližně hodina cesty autem) a má kapacitu 189 lůžek (168 v hlavní části a 21 v DZR komunitního typu). Domov se nachází v památkově chráněné budově.⁸⁵ Ačkoliv je v rámci služby vyčleněno DZR komunitního typu v jiných prostorech, organizačně spadá pod jedno zařízení.⁸⁶ Služba tedy v obou částech zajišťuje kromě ubytování a stravy také lékařskou péči, praní, aktivizaci. Pro klienty také platí stejný domácí řád.⁸⁷ Podle vymezení cílové skupiny DZR jsou přednostně přijímáni zájemci, kteří mají trvalý pobyt na území Prahy.

Služba CHB vznikla v rámci druhé fáze transformace služby domov se zvláštním režimem, kdy byla část klientů domova přesunuta do chráněného bydlení.⁸⁸ Poskytuje se taktéž v Terežíně, na dvou adresách. Celkem má služba kapacitu 11 klientů.

Tým veřejného ochránce práv byl v Domově Terežín na systematické návštěvě⁸⁹ v roce 2020. Za nejzásadnější problém označil prostředí domova s řadou ústavních prvků.⁹⁰

---

84 Domov se zvláštním režimem Krásná Lípa. Transformace systému péče v domově [online]. Dostupné z: <https://dZRkrasnalipa.cz/wp-content/uploads/2021/09/Transformace-systemu-pece-v-Domove.pdf> [cit. 2025-10-23].

85 Tamtéž.

86 Domov Terežín. Dokumenty [online]. Dostupné z: <https://www.domovterežin.cz/dokumenty/ostatni-dokumenty> [cit. 2025-10-23].

87 Domov Terežín. Informace pro příbuzné [online]. Dostupné z: <https://www.domovterežin.cz/dokumenty/informace-pro-pribuzne> [cit. 2025-10-23].

88 Domov Terežín. Transformace [online]. Dostupné z: <https://www.domovterežin.cz/ze-zivota-domova/dulezite-oznameni/transformace-aktuality-1> [cit. 2025-10-23].

89 V rámci své činnosti může ochránce provádět systematické návštěvy pobytových zařízení sociálních služeb. Návštěvy jsou preventivního charakteru a jejich cílem je zjistit, jak je s klienty zacházeno a zda nedochází k tzv. špatnému zacházení.

90 Zpráva veřejného ochránce práv ze dne 15. prosince 2020, sp. zn. 3/2020/NZ, eso.ochrance.cz.

D.1.4 Domov pro osoby se zdravotním postižením Kytlice

Domov pro osoby se zdravotním postižením Kytlice poskytuje dvě služby, a to DOZP a CHB. Obě služby se nachází v **Ústeckém kraji**.

Služba DOZP se poskytuje v obci Kytlice (cca 470 obyvatel, 128 km a dvě hodiny jízdy autem od Prahy) v několika domech s celkovou kapacitou 48 klientů (23+9+8+8).⁹¹

Služba CHB se nachází v České Kamenici (cca 5 000 obyvatel, 114 km od Prahy a dvě hodiny cesty autem). Je určena pro 3 klienty. Obě služby jsou určeny přednostně pro občany Prahy.⁹²

Aktuální střednědobý plán rozvoje uvádí, že byl u tohoto poskytovatele zahájen transformační proces.⁹³

D.1.5 Domov Rudné u Nejdku

Domov Rudné u Nejdku poskytuje služby DOZP a DZR v **Karlovarském kraji**. Obě služby se nacházejí v Rudném (cca 220 obyvatel, cca 116 km a dvě hodiny cesty autem). Služba DOZP se nachází v několika budovách převážně v rámci jednoho areálu a je určena pro 55 klientů (13+23+7+12). Služba DZR je součástí areálu a je určena pro 10 klientů.⁹⁴

Tým veřejného ochránce práv byl v Domově Rudné u Nejdku na návštěvě v roce 2022. Ve zprávě z návštěvy mimo jiné uvedl, že služba není poskytována jako komunitní.⁹⁵ V době návštěvy však měla připraven plán transformace na následujících pět let.⁹⁶

D.1.6 Domov Maxov

Domov Maxov poskytuje pobytové služby DOZP, DZR a CHB. Kromě CHB, které je zčásti poskytováno v Jablonci nad Nisou, jsou všechny tyto služby v obci Horní Maxov (cca 160 obyvatel, 120 km od Prahy, hodina a půl hodiny jízdy autem) v **Libereckém kraji**.

Služba DOZP se poskytuje ve třech budovách s celkovou kapacitou 31 klientů. Služba CHB je určena pro 10 klientů. Nachází se ve dvou budovách v obci Horní Maxov

---

91 Od 1. ledna 2026 to bude 47 klientů.

92 Ministerstvo práce a sociálních věcí. Registr poskytovatelů sociálních služeb [online]. Dostupný na: <https://mpsv.gov.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>.

93 *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2025–2027*, uvedený v poznámce 82, s. 53.

94 Registr poskytovatelů sociálních služeb, uvedený v poznámce 92.

95 K pojmu komunitní služba viz kapitolu B.3.

96 Zpráva veřejného ochránce práv ze dne 28. prosince 2023, sp. zn. 31/2022/OZP/PPO, eso.ochrance.cz.

a v jednom bytě v Jablonci nad Nisou.⁹⁷ Služba DZR je určena pro osm klientů ve dvou domácnostech.⁹⁸

Tým veřejného ochránce práv byl v Domově Maxov na návštěvě v roce 2022. Ve zprávě z návštěvy mimo jiné uvedl, že služba je poskytována komunitně pouze částečně a nadto pouze mužům. V době návštěvy neměla služba připraven plán transformace.⁹⁹

D.1.7 Integrované centrum pro osoby se zdravotním postižením Horní Poustevna

Integrované centrum pro osoby se zdravotním postižením poskytuje pobytové služby DOZP a CHB ve třech místech v **Ústeckém kraji** – Horní Poustevně (cca 230 obyvatel, 136 km od Prahy a dvě hodiny jízdy autem), Vilémově (cca 850 obyvatel, 160 km od Prahy, přes dvě hodiny jízdy autem) a Šluknově (cca 5 600 obyvatel, 157 km, dvě a půl hodiny jízdy autem).

Služba DOZP má celkovou kapacitu 82 lůžek a poskytuje se na všech třech zmíněných místech v samostatných bytech s maximálně osmi klienty. V samostatných bytech se poskytuje také služba CHB ve Šluknově a Vilémově. Celková kapacita služby je 23 klientů (v jednom bytě je také maximálně osm klientů). Obě služby jsou přednostně určeny občanům Prahy.¹⁰⁰

D.1.8 Domov pro osoby se zdravotním postižením Leontýn

Domovy pro osoby se zdravotním postižením Leontýn poskytuje služby DOZP a DZR ve **Středočeském kraji**. Obě služby jsou provozovány v obci Roztoky (cca 1 000 obyvatel, cca 55 km od Prahy a hodina jízdy autem). Obě služby také sídlí v zámku Leontýn umístěném v rozsáhlé zahradě a přilehlých budovách (okálech). Kapacita služby DOZP je 75 klientů, kapacita služby DZR je 5 klientů. Služba se stará o veškeré aspekty života klientů včetně zdravotní péče, péče o vzhled, zajištění oslav nebo pracovních aktivit.¹⁰¹

D.1.9 Domov pro osoby se zdravotním postižením Lochovice

Domov pro osoby se zdravotním postižením Lochovice poskytuje službu DOZP pro 50 klientů v obci Lochovice ve **Středočeském kraji** (cca 1 600 obyvatel, cca 50 km a hodina jízdy autem). Služba je umístěna v několika budovách v samostatném areálu

---

97 Registr poskytovatelů sociálních služeb, uvedený v poznámce 92.

98 Domov Maxov. Pobytové služby [online]. Dostupné z: <https://www.domovmaxov.eu/pobytove-sluzby-1/dzr-majak/> [cit. 2025-10-23].

99 Zpráva veřejného ochránce práv ze dne 14. dubna 2022, sp. zn. 61/2021/OZP, [eso.ochrance.cz](https://www.eso.ochrance.cz).

100 Registr poskytovatelů sociálních služeb, uvedený v poznámce 92.

101 Domov Leontýn [online]. Dostupné z: https://www.leontyn.cz/dokumenty_clanky/364/260213102914.pdf [cit. 2026-03-06].

bývalého zámku.¹⁰² Služba se stará o veškeré aspekty života klientů včetně zdravotní péče, péče o vzhled, zajištění oslav nebo pracovních aktivit.¹⁰³

D.1.10 Integrované centrum sociálních služeb Odlochovice

Integrované centrum sociálních služeb poskytuje pobytové služby DOZP a CHB ve **Středočeském kraji**. Služba DOZP je poskytována především v areálu zámku Odlochovice ve stejnojmenné obci (cca 180 obyvatel, 70 km od Prahy a hodina a čtvrt jízdy autem) a v několika budovách v obci Roudný (cca 100 obyvatel, 70 km od Prahy a hodina a čtvrt jízdy autem). Celková kapacita služby je 102 klientů.¹⁰⁴ Služba CHB má kapacitu 31 klientů a je poskytována jak v areálu zámku, tak v samostatných objektech v obci Odlochovice a Jankov (cca 900 obyvatel, 70 km od Prahy a hodina a čtvrt jízdy autem).

D.1.11 Domov Zvíkovecká kytička

Domov Zvíkovecká kytička je umístěn v **Plzeňském kraji** v obci Zvíkovec (cca 200 obyvatel, 68 km od Prahy a hodina a půl jízdy autem). Služba je poskytována ve třech budovách obce, její celková kapacita je 64 klientů (12+23+29).¹⁰⁵

Tým veřejného ochránce práv byl v Domově Zvíkovecká kytička na návštěvě v roce 2018. Ve zprávě z návštěvy mimo jiné uvedl, že služba je poskytována pouze ženám.¹⁰⁶

D.1.12 Domov se zvláštním režimem Heřmanův Městec

Domov se zvláštním režimem je společně s domovem pro seniory Heřmanův Městec umístěn v bývalém zámku v obci Heřmanův Městec (cca 5 000 obyvatel, 100 km od Prahy a hodina a půl jízdy autem od Prahy) v **Pardubickém kraji**. Kapacita služby DZR je 52 klientů. DZR je určeno přednostně pro zájemce s trvalým pobytem na území Prahy.

---

102 Domov pro osoby se zdravotním postižením Lochovice. *O nás* [online]. Dostupné z: <https://www.dzp-lochovice.cz/o-nas/areal-zarizeni> [cit. 2025-10-23].

103 Domov pro osoby se zdravotním postižením Lochovice. *Poskytované služby* [online]. Dostupné z: <https://www.dzp-lochovice.cz/sluzby/poskytovane-sluzby> [cit. 2025-10-23].

104 Registr poskytovatelů sociálních služeb, uvedený v poznámce 92.

105 Zvíkovecká kytička. *Sociální služba* [online]. Dostupné z: <https://www.kyticka.zvikovec.cz/socialni%2Dsluzba/d-1296/p1=1319> [cit. 2025-10-23].

106 Zpráva veřejného ochránce práv ze dne 14. ledna 2019, sp. zn. 71/2018/NZ, [eso.ochrance.cz](https://www.eso.ochrance.cz).

D.2 Poskytování pobytových sociálních služeb mimo vlastní území krajů

Zjišťoval jsem, zda se poskytování pobytových sociálních služeb pro lidi s postižením mimo území kraje týká pouze hlavního města. Proto jsem všechny kraje¹⁰⁷ požádal o:

- přehled zařízení pobytových služeb pro lidi s postižením, která zřizuje daný kraj, ale nacházejí se na území jiného kraje, a
- přehled zařízení pobytových služeb pro lidi s postižením, která zřizuje jiný kraj, ale nacházejí se na území daného kraje.

Z informací, které mi kraje poskytly, vyplývá, že **žádný jiný kraj nezřizuje pobytovou sociální službu mimo své území.**

Šest krajů (Pardubický, Středočeský, Ústecký, Plzeňský, Karlovarský a Liberecký) potvrdilo, že na jeho území fungují zařízení pobytových sociálních služeb zřizovaná hlavním městem.

D.3 Střednědobé plány rozvoje sociálních služeb hlavního města Prahy

D.3.1 Střednědobý plán rozvoje pro roky 2025–2027

Aktuální střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území hlavního města Prahy platí pro období 2025–2027.¹⁰⁸ Navazuje na předchozí strategické plány a uvádí, že v oblasti transformace stále probíhají aktivity mimo jiné v oblastech:

- **dokončení transformačních procesů** u organizací zařazených do projektu Transformace systému péče o Pražany, kteří potřebují intenzivní podporu a byli umisťováni do zařízení mimo Prahu, **včetně posílení kapacit péče v hlavním městě Praze**¹⁰⁹ (Domov se zvláštním režimem Krásná Lípa, Domov se zvláštním režimem Terezín, Domov Zvíkovecká kytička, Integrované centrum pro osoby se zdravotním postižením Horní Poustevna, Integrované centrum sociálních služeb Odlochovice, Centrum komunitních služeb Pro život);
- **započetí transformačních procesů** u dalších vybraných příspěvkových organizací (Centrum komunitních služeb Pro život, Kytlice);
- **postupný útlum sociálních služeb poskytovaných v nevyhovujících objektech** (Domov Terezín, Domov Zvíkovecká Kytička, Centrum komunitních služeb Pro Život);

---

107 Dopisem ze dne 18. června 2025, sp. zn. 55/2025/OZP/DST.

108 *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2025–2027*, uvedený v poznámce 82.

109 Hlavní město Praha. *Transformace systému péče o Pražany, kteří potřebují intenzivní podporu a byli umisťováni do zařízení mimo HMP, včetně posílení kapacit péče v hl. m. Praze* [online]. Dostupné z: <https://www.praha.eu/web/socialni/transformace-pece-o-prazany-mimo-hmp> [cit. 2025-10-23].

- **vytvoření nových komunitních služeb**, které na území hlavního města chybí nebo mají aktuálně významný kapacitní deficit;¹¹⁰
- **vznik pobytových služeb sociální péče za účelem přesunu kapacit ze zařízení mimo hlavní město** (dosud – snížení kapacity o 33 míst v DOZP a 67 DZR + zrušení Domova Svojišice a vznik nových 4 míst v DOZP a 12 v DZR);
- **rozvoj chráněného bydlení** s preferencí tranzitní formy a přípravou na odchod do samostatného bydlení (mimo jiné rozšíření kapacit v Centru komunitních služeb Pro život, Domově Tereziín, Integrovaném centru sociálních služeb Odlochovice).

Zároveň jako splněné uvádí mimo jiné aktivity:

- rozvoj služeb umožňujících život klienta v jeho přirozeném prostředí;¹¹¹
- posílení kapacity osobní asistence a pečovatelské služby u současných poskytovatelů.¹¹²

Pro období 2025 až 2027 jsou v plánu vyjádřeny:

- nutnost zajišťovat místní a časovou dostupnost sociálních služeb na území Prahy mimo jiné prostřednictvím vzniku nových služeb,¹¹³ tak aby se oprávnění zájemci o službu odmítali co nejméně;¹¹⁴
- snaha o zajištění možnosti lidí s potřebou podpory setrávat co nejdéle v domácím prostředí;¹¹⁵
- potřeba dokončení transformačních procesů ve vybraných službách sociální péče a zajištění metodické podpory organizací, které tyto služby poskytují v rámci podpory deinstitutionalizace pobytových služeb sociální péče;¹¹⁶
- potřeba poskytnutí adekvátní podpory tzv. neformálním pečujícím.¹¹⁷

Za účelem naplnění těchto myšlenek jsou podstatná zejména tato vytýčená opatření:

- zmapování a analýza možností rozvoje kapacit sociálních služeb v rámci krajské sítě hlavního města Prahy na území Středočeského kraje: „Cílem je zajištění

---

110 *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2025–2027*, uvedený v poznámce 82, s. 53–55.

111 Tamtéž, s. 64.

112 Tamtéž, s. 73.

113 Tamtéž, s. 77.

114 Tamtéž, s. 93.

115 Tamtéž, s. 80.

116 Tamtéž, s. 94.

117 Tamtéž.

výkladového stanoviska k zákonu o sociálních službách ve vztahu k rozvoji sociálních služeb v rámci krajské sítě hl. m. Prahy i mimo administrativní území města, zejm. okresy Praha-západ, Praha-východ a dále v rámci Středočeského kraje, tak aby případný budoucí rozvoj kapacit sociálních služeb i mimo administrativní hranice hl. m. Prahy byl v souladu se zákonem“ (opatření 3.3.1.1);

- vytvoření krajské platformy pro pravidelná tematická setkávání relevantních aktérů (opatření 3.3.1.2);
- pokračování v realizaci transformačních procesů v pobytových službách sociální péče (opatření 3.3.2.1);
- dokončení transformace terénní péče (opatření 3.3.2.2);
- zmapování efektivity, dopadu a návazná revize aktuálních kapacit ve vybraných druzích služeb (opatření 3.3.2.5, 3.3.3.4, 3.3.4.5., 3.3.5.2).

D.3.2 Předchozí střednědobé plány rozvoje

Potřeba analyzovat kapacity pobytových služeb pro lidi s postižením mimo území Prahy a související potřeba rozvíjet komunitní služby na jejím území se ve střednědobých plánech objevuje již delší dobu.

Ve střednědobém plánu pro roky **2016–2018**¹¹⁸ je například vyjádřena potřeba:

- analyzovat potřebnost pobytových kapacit pro osoby s mentálním postižením, které zřizuje vně svého území;
- vyčlenit z bytového fondu hlavního města bytové jednotky k účelům chráněného bydlení a podpory samostatného bydlení na území Prahy;¹¹⁹
- redukovat kapacitu domovů pro osoby se zdravotním postižením vně území Prahy (opatření 6.2);¹²⁰
- podporovat terénní a ambulantní služby sociální péče a rozvíjet kapacity chráněného bydlení a podpory samostatného bydlení u osob se zdravotním postižením (opatření 5.1 a 5.2).¹²¹

---

118 Hlavní město Praha. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2016–2018* [online]. Dostupné z: https://praha.eu/documents/d/socialni/Strednedoby_plan_rozvoje_socialnich_sluzeb_na_uzemi_hl_m_Prahy_na_obdobi_2016_2018_2128397 [cit. 2025-10-23].

119 Hlavní město Praha. Základní síť sociálních služeb podle organizací a kapacit na území hlavního města Prahy [online], s. 41. Dostupné z: https://praha.eu/documents/d/socialni/Aktualizace_site_2018_2566547 [cit. 2025-10-23].

120 *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2016–2018*, uvedený v poznámce 118, s. 99.

121 Tamtéž, s. 98.

Ve střednědobém plánu pro roky **2019–2021** je mimo jiné obsaženo:

- redukovat kapacitu DOZP mimo území Prahy (opatření 2.3);¹²²
- podporovat terénní a ambulantní služby sociální péče (opatření 6.1);
- rozvíjet kapacity chráněného bydlení a podpory samostatného bydlení u osob se zdravotním postižením (opatření 6.2);
- rozvíjet kapacitu domovů se zvláštním režimem, rozvíjet kapacitu domovů pro seniory a kapacitu domovů pro osoby se zdravotním postižením na území Prahy (opatření 7.1, 7.2, 7.3).¹²³

Střednědobý plán rozvoje pro roky **2022–2024** navazoval tak, že:

- vyjádřil potřebu vytvořit adekvátní podmínky umožňující život v přirozeném prostředí, včetně služeb, které jsou schopny účinně podporovat osoby s komplexními potřebami náročnými na péči;
- je potřebná místně, kapacitně a finančně dostupná intenzivní péče v rámci komunity;¹²⁴
- popisuje probíhající transformaci vybraných pobytových zařízení s cílem postupně převést kapacitu mimopražských pobytových služeb na území hlavního města: „Transformace má vycházet z individuálně zmapovaných potřeb jednotlivých klientů služeb a umožňovat návrat lidem, kteří se chtějí vrátit do Prahy. Pro ty, kteří se již stali místními v regionech, se snaží najít řešení v místních komunitních službách“;¹²⁵
- stanovil opatření dokončit transformační procesy u organizací zařazených do projektu transformace¹²⁶ a započít transformační procesy u dalších vybraných příspěvkových organizací hlavního města;
- jako další opatření stanovil postupný útlum sociálních služeb poskytovaných v objektech nevyhovujících pro sociální služby a synergickou tvorbu nových

---

122 Hlavní město Praha. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019–2021* [online], s. 68. Dostupné z: https://praha.eu/documents/d/socialni/strednedoby_plan_rozvoje_socialnich_soubor_2892782 [cit. 2025-10-23].

123 Tamtéž, s. 72.

124 Hlavní město Praha. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2022–2024* [online]. Dostupné z: https://praha.eu/documents/d/socialni/5-aktualizace-final_2024 [cit. 2025-10-23]. S. 39.

125 Tamtéž, s. 75.

126 *Transformace systému péče o Pražany, kteří potřebují intenzivní podporu a byli umístováni do zařízení mimo HMP, včetně posílení kapacit péče v hl. m. Praze*, uvedené v poznámce 109.

kapacit (vytvoření nových komunitních služeb, které doposud na území hlavního města chybí nebo mají v současné době významný kapacitní deficit).¹²⁷

D.4 Postoj hlavního města Prahy

D.4.1 Usnesení Rady hlavního města Prahy k nedostupnosti sociálních služeb pro lidi s postižením

Rada hlavního města přijala v září 2022 usnesení „k řešení nedostupnosti služeb sociální péče pro Pražany se zdravotním postižením na území hlavního města a modernizaci péče pro Pražany, kteří byli umisťováni do zařízení mimo území hl. m. Prahy“.¹²⁸ Tímto usnesením mimo jiné vzala na vědomí situaci historicky vzniklé místní nedostupnosti služeb pro lidi s postižením na území Prahy a potřebu tuto situaci řešit. Schválila současně transformační plány některých zařízení mimo území Prahy.

D.4.2 Vyjádření náměstkyně primátora hlavního města Prahy

Za účelem zjištění postoje hlavního města k územní dostupnosti pobytových sociálních služeb jsem se obrátil na pražského primátora doc. MUDr. Bohuslava Svobodu, CSc. Ing. Alexandra Udženija, náměstkyně primátora pro oblast sociálních věcí, bydlení a zdravotnictví, mi v červenci 2025 sdělila:

- Stávající situace je důsledkem historického stavu a v nejbližší budoucnosti není z mnoha důvodů reálné všechny příspěvkové organizace mimo území hlavního města zrušit a jejich klienty přestěhovat do Prahy.
- Přesto podporuje transformaci stávajících zařízení na „takové sociální služby, které svým charakterem odpovídají transformačním tendencím s **prvky deinstitucionalizace**, jsou v souladu s podmínkami transformačních projektů nebo podmínkami investiční podpory z Národního plánu obnovy“.
- Každá organizace pak má zpracovaný svůj strategický plán, který každoročně reviduje, doplňuje a systematicky konzultuje se zřizovatelem.
- Hlavní město zvyšuje dostupnost poskytování sociálních služeb prostřednictvím nových kapacit zařazených do Krajské sítě poskytovatelů sociálních služeb. Všechny takto vyhlášené a rozvíjené kapacity se realizují na jejím území. Pro příspěvkové organizace hlavního města Prahy nicméně platí výjimka „ve smyslu změn druhů služeb, nikoli navyšování mimopražských kapacit“ a je stanovena z toho důvodu, „**aby bylo možné tyto organizace, historicky umístěné**

---

127 Tamtéž.

128 Rada hlavního města Prahy. Usnesení č. 2577 ze dne 26. září 2022 k řešení nedostupnosti služeb sociální péče pro Pražany se zdravotním postižením na území hlavního města a modernizaci péče pro Pražany, kteří byli umisťováni do zařízení mimo území HMP [online]. Dostupné z: <https://zastupitelstvo.praha.eu/ina-iframe/inagetdocument.aspx?par=076114173181176137160145144114188181176137126125133124131125129114181176137128131131124128133> [cit. 2026-06-03].

mimo území hl. m. Prahy, transformovat na takové sociální služby, které svým charakterem odpovídají transformačním plánům daných organizací, jsou v souladu s podmínkami transformačních projektů nebo podmínkami investiční podpory z Národního plánu obnovy“.

- Hlavní město Praha je unikátním územním celkem, kde je **většina sociálních služeb koncentrována na jeho vlastním území a díky dopravě jsou služby většinou velmi dobře dostupné**. Poukazuje také na to, že i v případě, že kraje zřizují služby na území svého kraje, mohou být dojezdové vzdálenosti obdobné jako u mimopražských zařízení. Náměstkyně mě odkázala na stanovisko Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy, které uvádí, že je vhodné, aby Praha umísťovala část zařízení i za hranicemi kraje v tzv. Metropolitním regionu.¹²⁹

E. Hodnocení

E.1 Praha porušuje zákon tím, že nezajistila sociální služby na vlastním území

Každý kraj musí zajistit dostupné sociální služby na svém území.¹³⁰

Čtrnáct z dvaceti osmi příspěvkových organizací, které zřizuje hlavní město Praha, poskytuje sociální služby i mimo území Prahy, a to v šesti krajích.¹³¹ Všechny tyto služby jsou součástí pražské Krajské sítě poskytovatelů sociálních služeb.¹³² Podle vyjádření hlavního města¹³³ mohou těchto služeb využít také občané jiných krajů za předpokladu, že volné místo nevyužije klient s bydlištěm v Praze.

Přesněji, **asi dvě třetiny míst (66 %) v domovech pro osoby se zdravotním postižením (542 míst z 823),¹³⁴ necelá polovina míst (45 %) v domovech se zvláštním režimem (399 míst z 884) a 90 % míst ve chráněném bydlení (109 míst ze 121) u poskytovatelů zřizovaných Prahou zařazených v krajské síti se poskytuje mimo území Prahy, přestože jsou určeny Pražanům.**

---

129 Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy měl toto stanovisko vyjádřit v rámci odpovědi na otázky ohledně vybavenosti sociálních služeb v Praze v roce 2023. Jeho znění se mi však nepodařilo dohledat.

130 Podle § 95 písm. g) zákona o sociálních službách.

131 Přehled poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných HMP, uvedené v poznámce 77. Neuvedené jsou domovy pro seniory Hortenzie (Bořanovice-Pakoměřice) a Dobřichovice (Všenory) poskytující služby ve Středočeském kraji.

132 Výjimkou je pouze domov se zvláštním režimem Horní Maxov, který je zařazen do nadregionální sítě MPSV.

133 Dopis ze dne 16. července 2025, sp. zn. 56/2025/OZP/DST.

134 Celkový počet míst v krajské síti hlavního města Prahy u **poskytovatelů zřizovaných hlavním městem Prahou** podle Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na území hlavního města Prahy na období 2025–2027 [online] a podle registru poskytovatelů sociálních služeb [online]. Dostupné z: [z-13603-priloha-c-1-k-duvodove-zprave-ted-](#) a www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb [cit. 2025-10-23].

Pražané s postižením tak často musejí využít mimopražských služeb. **Necelých 40 % těchto služeb je přitom z Prahy vzdálených dvě a více hodin cesty autem** (216 míst z 542 v domovech pro osoby se zdravotním postižením, 153 z 399 míst v domovech se zvláštním režimem a 36 míst ze 109 v chráněném bydlení). I víkendové návštěvy tak mohou být problematické, nemluvě o nemožnosti dennodenních návštěv.

Nezajištěním pobytových služeb na svém území proto hlavní město Praha porušuje zákon o sociálních službách. To s sebou nese řadu důsledků.

Člověk v zařízení mimo místo svého bydliště ztrácí své přirozené sociální prostředí, je odloučen od rodiny a blízkých a ztratí sociální vazby v komunitě, na kterou byl zvyklý. Má také méně (často nedostatek) pracovních či vzdělávacích příležitostí a omezenou možnost volnočasových aktivit a seberealizace. To zasahuje do jeho základních práv.

Tak to vnímají jak sami lidé s postižením,¹³⁵ tak jejich rodiny a okolí, kterým tato praxe taktéž zasahuje do rodinných a sociálních vztahů (například nemožnost vidat se denně, zatěžující nebo až nemožná organizace návštěvy příbuzného ve vzdáleném zařízení).¹³⁶

E.1.1 Současný stav již nelze odůvodňovat historickým kontextem

Souhlasím s hlavním městem, že umístění pobytových sociálních služeb mimo Prahu je historickým reliktem. V minulosti bylo běžné systematicky vyčleňovat lidi s postižením z velkých měst do odlehlých (v České republice příhraničních) vesnických oblastí.¹³⁷ Důvody pro to byly různé, například aby byla společnost „chráněna“ před jinakostí, nebo aby se lidé s postižením mohli vyléčit na venkově (spojovaném s ideou zdraví).¹³⁸ Na postižení se totiž nahlíželo jako na „medicínský problém“ a na člověka s postižením jako na někoho, o koho je nutné se postarat.¹³⁹ Vedlo to však k systematickému porušování základních práv a zásahům do důstojnosti lidí s postižením. Tento náhled je již nepřijatelný jak z hlediska současného vnímání společnosti, tak právní úpravy.

---

135 Page not found. *Ze dne na den byli pryč. Praha odváží děti i dospělé s postižením do ústavů daleko od města a izoluje je od jejich blízkých* [online]. Dostupné z: <https://pagenotfound.cz/clanek/ze-dne-na-den-byli-pryc-praha-odvazi-deti-i-dospele-s-postizenim-do-ustavu-daleko-od-mesta-a-izoluje-je-od-jejich-blizkych> [cit. 2025-10-23], nebo Deník N. „*Neumím si představit, že by se tam syn odstěhoval.*“ *Praha chce další ústav pro lidi s postižením ve Šluknovském výběžku* [online]. Dostupné z: <https://denikn.cz/1425970/navrat-do-stredoveku-praha-chce-postavit-dalsi-ustav-pro-lidi-s-postizenim-v-sudetech-slibila-jim-pritom-peci-doma/> [cit. 2025-10-23].

136 Například podnět Jednoty pro deinstitucionalizaci vedoucímu odboru zdravotnictví, sociální péče a prevence hlavního města Prahy nebo podnět Aliance pro individualizovanou podporu, uvedené v poznámce 9.

137 MICHALÍK, J. *Postižení, společnost, právo*. In RENOTIÉROVÁ, M. – LUDÍKOVÁ, L. *Speciální pedagogika*. Olomouc: UP, 2006.

138 JEŘÁBKOVÁ, Kateřina. *Lidé se zdravotním postižením – historické aspekty*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.

139 Doporučení veřejného ochránce práv ze dne 18. února 2020, sp. zn. 6/2020/OZP, [eso.ochrance.cz](https://www.eso.ochrance.cz).

Historické nastavení však lze změnit. Proto jím nelze trvale ospravedlňovat současný stav nebo dokonce odůvodňovat jeho zachování.

E.1.2 Snaha zachovat služby mimo Prahu odporuje zákonu i Úmluvě

Podle Úmluvy by lidé s postižením měli mít nejprve možnost využít potřebnou terénní službu ve svém přirozeném sociálním prostředí. **Pobytové zařízení má přijít na řadu, až když lidé ani se službou nemohou zůstat ve svém prostředí.** Tento cíl nelze splnit ihned, jde o dlouhodobý proces, který vyžaduje čas, peníze i změnu myšlení celé společnosti. Proto toto právo podléhá režimu tzv. **postupné realizace**,¹⁴⁰ kdy se stát má k cíli postupně přibližovat.

Aby stát v budoucnu zajistil sociální služby každému nejprve v jeho přirozeném sociálním prostředí, měl by jejich dostupnost vztáhnout nikoliv k území kraje, ale obce (v případě Prahy k území městské části).

Zatím musí každý kraj (i hlavní město Praha) zajistit dostupné sociální služby alespoň na svém území.¹⁴¹

Přesto poslední střednědobý plán rozvoje sociálních služeb hlavního města obsahuje opatření, jehož cílem je nalézt způsob, jak pobytové služby pro Pražany zachovat mimo Prahu, namísto jejich přesunu do hlavního města.

Snaha udržet pobytové služby pro Pražany mimo Prahu proto popírá smysl a účel Úmluvy a odporuje zákonu.

Nabízet služby mimo své území by Praha mohla pouze tehdy, kdyby jich dostatek zajistila na svém území. Tak to však není.

E.1.3 Mnoho pobytových služeb je příliš daleko od Prahy

Hlavní město tvrdí, že vzdálenost člověka k dostupné službě daného kraje v ostatních krajích může být ve skutečnosti stejná nebo větší než vzdálenost mimopražských zařízení od Prahy.

Rozloha Prahy je podstatně menší než rozloha krajů. Je pravda, že **vzdálenost některých zařízení z Prahy není tak velká (zhruba hodina cesty autem). Necelých 40 % míst v pobytových službách a asi 30 % míst v chráněném bydlení je však vzdáleno dvě hodiny cesty autem a více** (Krásná Lípa, Kytlice, Česká Kamenice, Rudné, Jablonec nad Nisou, Horní Poustevna, Šluknov, Vilémov). Tady již argumenty Prahy neobstojí.

---

140 Podle čl. 4 odst. 2 Úmluvy.

141 Podle § 95 písm. g) zákona o sociálních službách.

Ani snaha hlavního města Prahy vytvořit tzv. Metropolitní region pro pokrytí služeb není správná, protože odporuje zákonu o sociálních službách. Namísto přibližování služeb klientovi a jeho přirozenému prostředí totiž usiluje o opak.

E.2 Územní dostupnost sociálních služeb z pohledu mezinárodních závazků

Sociální služby se mají poskytovat v co nejméně omezujícím prostředí,¹⁴² tedy tak, aby lidé mohli **co nejdéle zůstat ve svém přirozeném sociálním prostředí** a zapojit se do běžného života společnosti. Jen tak lze naplnit jejich lidská práva a základní svobody.¹⁴³ Tyto požadavky zákona o sociálních službách vycházejí z mezinárodních lidskoprávních smluv, jimiž je Česká republika vázána (viz [část B Právní úprava](#)).

Případný nedostatek služeb poskytujících podporu v přirozeném sociálním prostředí vede k **systemové institucionalizaci a segregaci lidí s postižením**.

Právo člověka zůstat ve svém přirozeném sociálním prostředí podléhá režimu tzv. **postupné realizace**¹⁴⁴ (více v části [D.1.2](#)). Každý (stát, kraj, zřizovatel, samospráva či zařízení) se proto musí snažit **situaci zlepšit** – například plánováním transformace, zvyšováním kvalifikace pracovníků, zapojováním klientů do rozhodování či postupným otevíráním zařízení směrem ke komunitě. Důležité je, aby bylo vidět **reálné úsilí a směr změny**, i když výsledky přicházejí postupně. Jen tak lze zajistit, že proces nebude formální, ale skutečnělepší kvalitu života lidí s postižením.

Pokud sociální služby přetrvávají v institucionální/segregující podobě a stát a kraje nedělají dostatečné kroky k tomu, aby se situace změnila, zasahuje územní nedostupnost služeb do práva lidí s postižením na nezávislý způsob života a dalších souvisejících práv (práva na přístupnost, na respektování soukromí, obydlí a rodiny, na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu).¹⁴⁵

E.2.1 Poskytované služby mají institucionální charakter

Z nashromážděných informací vyplývá, že pobytové sociální služby pro lidi s postižením mimo území Prahy mají následující charakteristiky:

- nacházejí se ve vesnicích či malých obcích s minimální občanskou vybaveností;

---

142 Podle § 38 zákona o sociálních službách.

143 Podle § 2 odst. 2 zákona o sociálních službách.

144 Podle čl. 4 odst. 2 Úmluvy.

145 Viz část B Právní úprava.

- nejde o komunitní služby,¹⁴⁶ ale instituce;¹⁴⁷
- jsou umístěny v budovách bývalých zámků či budovách tvořících uzavřené areály;
- jsou režimově řízeny;
- některé dosud poskytují služby pouze klientům jednoho pohlaví;
- zajišťují veškeré aspekty nebo převážnou většinu aspektů života klientů, což znamená, že klienti v podstatě prostory služby neopouštějí.

Přetrvávající institucionalizace lidí s postižením ukazuje, že Praha dlouhodobě selhává v zajištění podpory a služeb pro lidi s postižením, které potřebují, aby mohli žít v běžné společnosti a nemuseli žít ve specifickém prostředí. To odporuje mezinárodním závazkům státu podle Úmluvy a Paktu (více v [části B. Právní úprava](#)).

E.2.2 Praha se dost nesnaží o deinstitucionalizaci poskytovaných služeb

Nejméně podle posledních čtyř strategií rozvoje sociálních služeb Praha plánuje a má měnit sociální služby ústavního charakteru na služby komunitní. Avizovalo podporu transformačních procesů, postupné snižování kapacit v nevyhovujících objektech, snižování kapacit ve velkokapacitních službách a tomu odpovídající rozvoj komunitních služeb nebo zákaz zvyšování kapacit služeb mimo území kraje.

Přestože tyto aktivity probíhají již téměř deset let (možná i déle), **instituce stále existují a příliš se nezměnily**. Některé aktivity se bez splnění opakovaně přepsaly ze starších strategických plánů do nových, jiné jsou označeny jako splněné, přestože tomu tak není (rozvoj služeb umožňujících život klienta v jeho přirozeném prostředí).¹⁴⁸

V roce 2023 představil veřejný ochránce práv výzkum k deinstitucionalizaci a transformaci sociálních služeb.¹⁴⁹ Zjistil, že tempo deinstitucionalizace u vybraných druhů služeb stagnuje v celé republice. Transformace pražských pobytových zařízení pro lidi s postižením mimo Prahu je však nejen pomalá, ale často **nevede k rušení**

---

146 Podle § 33a odst. 1 a 2 zákona o sociálních službách: „... pobytové služby..., které jsou poskytovány takovým způsobem, aby umožňovaly osobě nezávislý způsob života odpovídající svou povahou běžnému životu osob jejího věku a zabraňovaly její segregaci, se označují za služby komunitního charakteru... Pobytové služby poskytované jako služby komunitního charakteru se poskytují pouze v bytě, bytovém domě nebo rodinném domě umístěném v běžné zástavbě obce. Umístěním pobytové služby poskytované jako služba komunitního charakteru nesmí dojít k vytváření lokalit s vyšším počtem osob, jimž je tato sociální služba určena, a ke vzniku prostředí odlišného od běžné obecní komunity.“

147 GOFFMAN, Erving. *Ústavy: eseje o sociální situaci duševně nemocných pacientů a dalších umístěných*. Anchor Books, 1961.

148 *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2025–2027*, uvedený v poznámce 82, s. 64.

149 Výzkumná zpráva veřejného ochránce práv ze dne 25. března 2024, sp. zn. 27/2022/OZP. *Výzkum deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb – přístup krajů a Ministerstva práce a sociálních věcí ve strategických dokumentech*, [eso.ochrance.cz](https://www.eso.ochrance.cz).

institucí, ale jen k jejich nedostatečné transformaci a přenosu institucionálních prvků.¹⁵⁰

Příkladem může být **vyčleňování komunitních služeb v původních velkých ústavech na základě výjimky** (níže).¹⁵¹ To sice sníží kapacitu služeb, ale neodstraní ústavní prvky (prostory nezajišťují soukromí, klienti se musí řídit jednotnými pravidly, nemohou rozhodovat o vlastním životě a další). Takové investice¹⁵² pak nepovažují za investice do deinstitucionalizace.

Oceňuji tedy zákaz vytvářet nové kapacity mimo území Prahy, nikoliv však výjimku, která umožňuje vytvořit nové kapacity transformací současných mimopražských služeb. Lidé s postižením tak sice mohou získat více individualizované podpory, ale kvůli umístění služeb bude jejich zapojení do společnosti stále výrazně omezeno. Pražané hledající sociální službu se tak dál budou muset z Prahy odstěhovat. Vznik nových „komunitních služeb“ mimo Prahu tak nepomáhá lidem, jimž jsou určeny, žít život v komunitě, na který mají právo.

Protože Praha také pomalu zvyšuje kapacity podpůrných komunitních služeb v Praze, nutí klienty zůstat v pobytových sociálních službách mimo Prahu (ať už transformovaných, či nikoliv).

Hlavní město tak sice provádí deinstitucionalizaci, dělá to ale pomalu a neefektivně. Tím, že lidé s postižením zůstávají odkázáni na institucionální služby a přechod na služby komunitní není dost rychlý, Praha **zasahuje do jejich práva na nezávislý způsob života zaručeného Úmluvou a dalších souvisejících práv (přístupnost, respektování soukromí, rodiny a obydlí a přiměřenou životní úroveň, dostupnost bydlení).**

Zasahuje tím i do práv lidí blízkých lidem s postižením (rodin i neformálních pečujících).¹⁵³

Vedle povinnosti postupně zajistit právo člověka zůstat v přirozeném sociálním prostředí musí stát kvůli zákazu diskriminace zajistit **právo na rovné zacházení**, a to **okamžitě** (zde není pravidlo postupné realizace). Zajištění rovných podmínek pro život v běžném prostředí stát nesmí odkládat (musí okamžitě přijmout kroky, které zajistí

---

150 Hlavní město podporuje transformaci stávajících zařízení na sociální služby, které „odpovídají transformačním tendencím s prvky deinstitucionalizace“ (část [C.4.2](#)).

151 Vyčlenění DZR komunitního typu ve stávajících prostorech velkokapacitního DZR. Obdobně umístění CHB v areálu zámku, kde sídlí DOZP Odlochovice.

152 Například schválené investice na výstavbu domu komunitního typu v areálu DZR Krásná Lípa (schváleno usnesením Rady hlavního města Prahy č. 2917 ze dne 11. prosince 2023 k návrhu na úpravu rozpočtu příspěvkové organizace hl. m. Prahy Domov se zvláštním režimem [online]. Dostupné z: <https://eud.praha.eu/pub/deska/6000004/4/6000009%23ted%23obis-003-2305023/6000009%23ted%23obis-003-2305023/MHMPXPMX88LI.pdf> [cit. 2025-10-23].

153 Rozhodnutí *Bellini proti Itálii*, uvedené v poznámce 38.

skutečný výkon tohoto práva a odstraní diskriminační praxi). **Přetrvávající institucionalizace proto porušuje právo na rovné zacházení a zákaz diskriminace podle Úmluvy.¹⁵⁴**

Umísťování lidí ze zranitelných skupin (lidí se zdravotním postižením) do institucí je také specifickou formou zakázané územní segregace.¹⁵⁵ Jakákoliv institucionální forma podpůrných služeb (bez ohledu na velikost), která segreguje a omezuje osobní autonomii lidí s postižením, je totiž zakázána.¹⁵⁶

E.2.3 Lidé s postižením se nepodílejí na transformaci mimopražských zařízení

Lidé s postižením mají právo zapojit se do všech věcí, které se jich týkají.¹⁵⁷ Zapojení těchto lidí (současných i potenciálních klientů služeb) je přitom klíčovým prvkem úspěšné transformace pobytových sociálních služeb mimo území Prahy.

Přání a potřeby klientů služeb by měla v rámci transformace mapovat jednotlivá zařízení v přechodových plánech. Jak ukazuje například plán rozvoje DZR Krásná Lípa, některá zařízení to již činí.

To ale nestačí. Informace o přáních a potřebách klientů by mělo sbírat a vyhodnotit také hlavní město Praha,¹⁵⁸ aby mohlo adekvátně reagovat na tendence klientů vrátit se zpět do Prahy, nebo zůstat v jiném zařízení v daném kraji.

Ze strategických plánů rozvoje sociálních služeb vyplývá, že klienti jsou považováni za jedny z relevantních aktérů jak při tvorbě plánu, tak při zjišťování a hledání možností naplňování potřeb lidí s postižením. **Plány však podobu spolupráce nekonkretizují. Kromě vytvoření krajské platformy pro pravidelná tematická setkávání relevantních aktérů postrádám zapojení klientů pobytových sociálních služeb do řešení jejich budoucí situace.**

Je v zásadě na kraji, jak zajistí dostupnost sociálních služeb (zpracování střednědobého plánu rozvoje). Pokud bude některá služba na jeho území nedostupná, odpovídá i za individuální řešení za současného zapojení konkrétních klientů. Pokud kraj situaci klientů individuálně neřeší,¹⁵⁹ je jasné, že klienty nezapojuje do rozhodování o jejich budoucnosti.

---

154 Obecný komentář č. 6, uvedený v poznámce 31, bod 58.

155 Prostorová segregace a právo na přiměřené bydlení, uvedené v poznámce 47, bod 1.

156 Obecný komentář č. 5, uvedený v poznámce 22, bod 30.

157 Podle čl. 4 odst. 3 Úmluvy.

158 Podle § 2 odst. 2 zákona o sociálních službách.

159 Například ani systémem opatření zajišťujících zapojení lidí s postižením do řešení vlastní situace.

E.2.4 Své závazky porušuje i stát

Za naplňování Úmluvy i závazků z dalších mezinárodních smluv o lidských právech odpovídá stát. Podle Výboru OSN odpovídá nejen za „přímé porušení práv, ale i za strukturální a systémové podmínky, které brání jejich realizaci“. Odpovědnosti za plnění závazků vyplývajících z Úmluvy se přitom nemůže zbavit tím, že přenesse realizaci práv z Úmluvy na někoho jiného.¹⁶⁰

I přesto, že stát přenáší povinnost zajišťovat dostupnost sociálních služeb zákonem na kraje, jejich odpovědnost je omezena jejich zdroji a kapacitami, které jim stát umožní vytvořit svým systémovým nastavením.

Pokud v určitém kraji nejsou dostupné služby komunitního charakteru (např. osobní asistence, chráněné bydlení), a lidé se zdravotním postižením kvůli tomu musejí žít v institucích nebo za službami dojíždět do jiných krajů, **nejde jen o pochybení kraje, ale také o porušení závazků státu.**

Státní orgány, které jsou zodpovědné za tvorbu a fungování systému sociálních služeb, proto musejí aktivně spolupracovat s kraji, aby společně zajistily dostupnost sociálních služeb a postupně zlepšovaly postavení lidí se zdravotním postižením.

E.3 Územní dostupnost služeb pohledem antidiskriminačního zákona

Antidiskriminační zákon zakazuje diskriminaci z důvodu zdravotního postižení při poskytování služeb, které se nabízejí veřejnosti.¹⁶¹ Sociální služby sice využívá pouze část veřejnosti, ale i tak je diskriminace při jejich poskytování zakázána.¹⁶² **Nemožnost najít dostupnou a vhodnou sociální službu může být diskriminací.** Obětem diskriminace přitom ochránce poskytuje metodickou pomoc.¹⁶³

V minulosti ochránce vyhodnotil, že kraj diskriminoval muže s poruchou autistického spektra a středně těžkým mentálním postižením tím, že mu nezajistil poskytování sociálních služeb na svém území a jejich dostupnost.¹⁶⁴ Rodina se tehdy dlouhodobě snažila najít pro muže vhodnou a územně dostupnou sociální službu, ale oslovená zařízení ho odmítla. Jako důvod uvedla jeho problematické chování, nedostatek personálu či naplněnou kapacitu.

V tomto stanovisku neposuzují konkrétní případ člověka s postižením, který by neúspěšně usiloval o pobytovou sociální službu na území Prahy. Kdyby se takový

---

160 Obecný komentář č. 5, uvedený v poznámce 22, bod 65.

161 Podle § 1 odst. 1 písm. j) ve spojení s § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona.

162 Zpráva veřejného ochránce práv uvedená v poznámce 70.

163 Podle § 21d odst. 1 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.

164 Zpráva veřejného ochránce práv uvedená v poznámce 70.

člověk na ochránce obrátil, podle okolností případu by zvažoval například tyto aspekty:

- Činí kraj cílené a účinné kroky k tomu, aby zajistil poskytování a dostupnost sociálních služeb na svém území (při plánování rozvoje sociálních služeb)?
- Neopomíjí kraj při plánování a poskytování služeb na svém území potřeby určité skupiny lidí s postižením (např. potřeby lidí s chováním náročným na péči nebo dětí)?
- Pokud není dostupná vhodná sociální služba, je možné zajistit pro člověka s postižením individuální řešení, které pro kraj či poskytovatele služby není nepřiměřeně zatěžující?

Pak by ochránce mohl:

- vyhodnotit, zda kraj někoho nepřímo diskriminoval, pokud při plánování rozvoje sociálních služeb opomněl potřeby konkrétní skupiny lidí s postižením;¹⁶⁵
- posoudit, zda kraj či poskytovatel služby někoho speciálně nepřímo diskriminoval, pokud nezajistil individuální řešení (neposkytl přiměřené opatření) pro člověka s postižením;¹⁶⁶
- doporučit žadateli o sociální službu, jak může dál postupovat (zprostředkovat pomoc, doporučit obranu soudní cestou aj.).

F. Opatření k ochraně klientů pobytových sociálních služeb

Popsal jsem, že **hlavní město Praha porušuje zákon o sociálních službách tím, že mimo své území zřizuje a provozuje pobytové sociální služby pro lidi s postižením.**

Kraj i stát tak nenaplní mezinárodní závazky, zejména právo na nezávislý způsob života, právo na přístupnost, právo na respektování soukromí, bydlení a rodiny, právo na zapojení lidí s postižením vyplývající z Úmluvy a odpovídajících ustanovení dalších lidskoprávních smluv.

Podle Úmluvy i Paktu se také kraj a stát dopouštějí **územní segregace a diskriminace.** Zejména s ohledem na porušení okamžitého závazku nediskriminovat by měl kraj i stát **okamžitě přijmout kroky, které odstraní diskriminační praxi.**

Proto navrhuji následující opatření.¹⁶⁷

---

¹⁶⁵ Podle § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona.

¹⁶⁶ Podle § 3 odst. 2 antidiskriminačního zákona.

¹⁶⁷ Podle § 21a odst. 1 písm. d) zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.

F.1 Opatření určená hlavnímu městu Praze

- Upravit Strategický plán rozvoje sociálních služeb pro období 2025–2027, zejména:
  - zrušit část opatření 3.3.1.1 směřující k potvrzení „správnosti“ fungování pobytových sociálních služeb na území jiného kraje,
  - zrušit výjimku zakotvenou pro vytváření nových kapacit na území mimo Prahu,
  - analyzovat plány u probíhajících i plánovaných transformací: zjistit zda změny směřují ke skutečné deinstitucionalizaci a naplňování práv klientů, nebo jen k „zavedení prvků transformace“,
  - stanovit opatření zajišťující zapojení klientů do „opouštění nevhodných lokalit“,
  - doplnit konkrétní aktivity a měřitelné výstupy směřující za jasně stanovených termínů k rozvoji terénních a ambulantních, případně komunitních pobytových služeb na území Prahy.
- Zakotvit zákaz investic do tvorby nových kapacit pobytových služeb na území jiných krajů.
- Přestat s rekonstrukcí a renovací stávajících zařízení mimo území Prahy, pokud úpravy nejsou nezbytně nutné pro ochranu života a zdraví klientů a zaměstnanců.
- Zmapovat situaci všech stávajících klientů pobytových služeb mimo území Prahy, zjistit jejich přání a potřeby ohledně dalšího života.
- Za spolupráce s kraji, na jejichž území fungují zařízení hlavního města, a konkrétními klienty hledat řešení situace klientů, kteří budou chtít v kraji zůstat.
- Zajistit kapacity komunitních služeb na území Prahy pro lidi s postižením, kteří budou chtít opustit služby mimo území Prahy.

F.2 Opatření určená krajům, na jejichž území se nachází pobytová sociální služba pro lidi s postižením zřízená hlavním městem Prahou

- Spolupracovat s Prahou na řešení situace klientů v zařízeních zřizovaných hlavním městem na jejich území.

F.3 Opatření určená Ministerstvu práce a sociálních věcí

- Zhodnotit strategické plány rozvoje sociálních služeb jednotlivých krajů z pohledu dodržení práva na nezávislý způsob života a zákazu diskriminace a dalších závazků vyplývajících z Úmluvy a dalších mezinárodních dokumentů. Zohlednit

výsledky analýzy při přípravě Národní strategie sociálních služeb a dalších strategických dokumentů státu tak, aby výsledná opatření skutečně směřovala k deinstitutionalizaci a naplnění práv garantovaných Úmluvou.

- Koordinovat spolupráci Prahy a krajů na řešení pro klienty stávajících pražských služeb mimo území Prahy, požádají-li o to Praha nebo kraje (např. v rámci samostatné mezirezortní pracovní skupiny).

G. Informace o dalším postupu

Stanovisko zasílám primátorovi hlavního města Prahy, ministrovi práce a sociálních věcí a hejtmanům a hejtmanům krajů, na jejichž území se nacházejí pobytové sociální služby zřízené hlavním městem Prahou.

Zdvořile je žádám,¹⁶⁸ aby se k tomuto stanovisku vyjádřili do 45 dnů. Pevně doufám, že stanovisko bude počátkem respektujícího dialogu různých aktérů, jehož hlavním cílem je naplnit práva zaručená mezinárodními smlouvami o lidských právech. Věřím, že se nám to společně podaří.

Brno 25. března 2026

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

---

168 Podle § 21f odst. 2 ve spojení s § 15 odst. 2 písm. c) zákona o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.